

השיעור השבועי

של הגאון רבי משה יוחאי רוז שליט"א | רב ק"ק תפילה למשה' וראש כולל 'פלא יועץ' לוד

טבילה לכבוד שבת

מידי יום ראשון בשעה 20:15 | בית הכנסת 'תפילה למשה' רחוב המצביאים 5, לוד

נושאי השיעור:

א. מצות הטבילה לכבוד שבת. ב. למה לא מברכים על הטבילה. ג. טעמי הטבילה בערב שבת. ד. טבילה מטהרת הלב והמחשבה. ה. נחיצות הטבילה לקבלת קדושת השבת. ו. טהרת שבת כמו פרה אדומה. ז. טבילת הנשמות בעולם העליון. ח. זמן הטבילה לכבוד שבת. ט. מתי עדיף להתרחץ לכבוד שבת. י. הילולת רבי חיים בן עטר - "אור החיים הקדוש". יא. רבי חיים בן עטר והבעל שם טוב. יב. כינוי "הקדוש" לרבנו האור החיים. יג. מסירות נפשו לתורה. יד. התפשטות ספר "אור החיים" בכל העולם. טו. מעלת הלימוד גם כשלא מביין, כמו בלימוד הזוהר. טז. מעשה מהדור הקודם שהתגלה ה"אור החיים" בהקיץ להציל אדם. יז. משיח ה' - שמו 'חיים'. יח. מעשה נורא במדפיס שמחק מילים מספר "אור החיים". יט. רבי אברהם מונסה.

טעמי הטבילה בערב שבת

ג. ויש כמה טעמים למצות הטבילה בערב שבת. דבר ידוע הוא שהטהרה היא יסוד גדול ונחוץ לאדם, ועל ידי הטבילה אדם זוכה להטהרה. וכתב מהר"ח בשער רוח הקודש (דף ט ע"א): אמר לי הר"י סאגיס ז"ל בשם מורי ז"ל, ששמע ממנו כי אין דבר יותר מוכרח וצריך אל האדם לענין ההשגה כמו הטבילה, שצריך שיהיה האדם טהור בכל עת. ע"כ. ובראשית חכמה (שער האהבה פרק יא) כתב: הטהרה על ידי הטבילה הוא סיוע גדול לידבק נפשו באלהיו ובעבודתו. ע"ש.

טבילה מטהרת הלב והמחשבה

ד. והשל"ה (שער האותיות אות ט"ת, טהרה) כתב: ועתה לא באתי אלא להודיע גדול מעלת המקוה, אשרי מי שמרגיל בטהרה זו תמיד, ויועיל לכל הטומאות, וגם לטומאת העבירות, ויבא לידי טהרה דהיינו טהרת הלב, כמו שכתוב 'לב טהור ברא לי אלהים', ל'ב טהור ב'רא, ראשי תיבות 'טבל'. ומטהרת הרהור הלב נמשך טהרת המחשבה שהיא במוח, שיהיה לו מחשבה טהורה, ושוריינא דעינא בלבא תליא (עבודה זרה כח:), ויהיה טהור עינים מראות רע. ואחר כך נמשך טהרת כל הגוף, רמ"ח אבריו ושס"ה גידיו, שהם נגד תרי"ג מצוות. ע"כ. ובספר בעל שם טוב עה"ת (פרשת יתרו אות יד) כתוב: אמר הבעל שם טוב, שמה שזכה לכל המדריגות שלו הכל היא בעבור שהתמיד בטהרת המקוה תמיד. ובאמת זה ענין גדול מאוד כי המקוה מטהר את הגוף והנפש. ע"ש. ועל פי הדברים האלה כתב בספר "לעשות את השבת" (ח"א, מהדורא חדשה פרק י) לתת טעם לטבילה בערב שבת, להטהר מכל טומאה ולהוסיף בטהרת הגוף והנפש לקראת יום השבת, וגם מי שזכה כבר לטהרה מ"מ יוסיף עוד טהרה בטבילה זו.

מצות הטבילה לכבוד שבת

א. אחת מהכנות הנפש לכבוד שבת קודש היא ה"טבילה", במקוה טהרה או בנהר או בים. וכמו שכתוב בזוהר הקדוש (פרשת תרומה דף קלו:): "רב המנונא סבא כד הוה סליק מנהרא במעלי שבתא, הוה יתיב רגעא חדא וזקיף עינוי והוה חדי, והוה אמר דהוה יתיב למחמי חדוה דמלאכי עלאי, אלין סלקין ואלין נחתיין" (-רב המנונא סבא, כשהיה עולה מהנהר בערב שבת, היה יושב רגע אחד ומרים עינוי, והיה שמה, והיה אומר שהיה יושב לראות את שמחת המלאכים העליונים, אלה עולים ואלה יורדים). וכך היה מנהגו של רבנו האריז"ל כמ"ש בשער הכוונות (דרושי סדר שבת דרוש א), וכך נהגו בכל הדורות.

למה לא מברכים על הטבילה

ב. ההנהגה המפורסמת הזאת עוררה שאלה בתקופת הגאונים, האם צריך לברך על הטבילה לגודל חשיבותה. והשיב רב נטרונאי גאון בתשובות הגאונים (שערי תשובה סימן קעה): וששאלתם, הטובל לכבוד שבת ולכבוד יום טוב צריך לברך או לא. כך שנו חכמים, מיום שחרב בית המקדש אין טומאה וטהרה ואין עלינו חובה לטבול לא בערב שבת ולא בערב יום טוב, שאין עלינו טבילה מן התורה אלא לביאת מקדש, אבל עכשיו דאין מקדש קיים אין עלינו טבילה, וכיון שאין עלינו חובה לטבול אם טבל אסור לברך. ע"כ. וכן הוא בספר המנהיג (דיני תפילה עמוד קיד) ובספר רבי דוד אבודרהם (סדר תפלת יום הכפורים). ע"ש. בכל אופן למדנו מכאן שהמנהג לטבול בערב שבת היה נהוג במרוצת הדורות הקדמונים. ונודע שהיו גדולים שמסרו נפשם הרבה על טבילה זו. וזכור לטוב מר סבי הרה"צ רבי בן ציון רוז זצ"ל, שגם בימי זקנותו שכמעט ולא היה יכול ללכת, ובכל זאת היה מפציר שיקחו אותו למקוה בכל ערב שבת, והיו מטבילים אותו במסירות נפש עצומה.

נחיצות הטבילה לקבלת קדושת השבת

ה. מדברי הזוהר הנ"ל מבואר שבכח הטבילה בערב שבת להוציא מן האדם את הרוח של ימי החול ולהכניס בו רוח קדושה ועליונה של שבת קודש, ובכך זוכה לקבל קדושת שבת ונשמה יתירה של שבת. נמצא שטבילה זו היא עיקר גדול שבו תלוי השגת קדושת השבת.

ו. וכתב בספר ראשית חכמה (שער הקדושה פ"ז אות קו): והעיקר שצריך האדם לעשות ביום הששי בגופו לקנות קדושת שבת ונשמה יתירה, היא טבילה בארבעים סאה, כדי לפשוט לבוש רוח חול וללבוש רוח קדושת שבת וכו'. והכלל, כי זריזות ונקיות וטהרה כולם צריכים להעשות בערב שבת, כדי שתשרה אחריהם הקדושה שהיא קדושת שבת, ועל יד הכנות אלו תהא דירה נאה בלבו ואבריו נאים ונשמתו, והחסר ח"ו אלו אין תיקון כלל, ואין הקדושה מוצאה מקום לנוח. ע"כ. ורבנו יוסף חיים בספר בן איש חי (ש"ש פרשת לך לך אות טז) כתב: מה טוב ומה נעים על פי הסוד לטבול בערב שבת, כדי לקבל תוספת נפש רוח נשמה דליל שבת על ידי טבילה. ע"כ.

טהרת שבת כמו פרה אדומה

ז. בספר ארחות חיים (סדר תפילת ערב שבת, אות י) כתב: כשם שפרה [אדומה] מכפרת, כך שבת מכפרת, לפיכך צריך אדם לטהר עצמו בערב שבת. ע"כ. והיה אפשר לפרש בכונתו שהשבת מכפרת עונות, וכמו שאמרו (שבת קיח): על הפסוק 'שומר שבת מחללו' – אל תקרי מחללו אלא מחול לו. אבל בספר לעשות את השבת (שם) העיר שממה שדימה את כפרת שבת לכפרת פרה אדומה נראה שכוונת הכפרה היא על טהרה מטומאה, שזה מה שהיה נעשה על ידי פרה אדומה, ומינה שגם השבת מטהרת מכל טומאה, ולזה צריך להקדים ולטבול להכין עצמנו לטהרה הבאה מן השבת.

טבילת הנשמות בעולם העליון

ח. בזוהר הקדוש (תרומה קלו ע"א, ויקהל רי ע"ב) מובא שטבילה זו נהוגה גם בעולם העליון, שנשמות ישראל טובלין בנהרות גן עדן לכבוד שבת. ועל פי זה כתב בספר חמדת ימים (שבת קודש פ"ג) לתת טעם נוסף לטבילה בערב שבת.

זמן הטבילה

ט. מתי הזמן הנכון לטבול לכבוד שבת? רבנו האריז"ל היה מקפיד לטבול רק לאחר שקרא את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, כי על ידי הקריאה מתחיל להאיר באדם קדושת שבת, וכמו שכתוב בשער הכונות (דרושי סדר שבת דרוש א). ואם מאיזה טעם לא יכל לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום, היה מקפיד לטבול רק לאחר שעה רביעית מן היום, בשעות זמניות, שמאז מתחילה קדושת שבת להתגלות.

אחרי חצות

י. ואמנם השל"ה הקדוש (שער האותיות אות הקו"ף אות תמב) כתב: ומצאתי בכנפי יונה (ח"א סימן צה) סוד הטבילה ערב שבת דוקא אחר חצות. ע"כ. והטעם לדבר הוא כי מזמן זה מתחזקת הארת שבת קודש.

מתי עדיף להתרחץ לכבוד שבת

יא. והנה רבים נוהגים ללכת למקוה בכל ערב שבת, ובנוסף לטבילה שטובלים במקוה לכבוד שבת, רוחצים שם במים חמים ומתכוונים לקיים בזה מצות רחיצה האמורה בגמרא (שבת כה): וכשו"ע (סימן רס ס"א). ואלו שנוהגים כן צריכים להזהר ביותר שתהיה הרחיצה לאחר זמן מנחה, כי כתוב בשער הכונות (דרושי סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת) שאז הוא זמן הרחיצה לשבת, או לפחות אחרי חצות, וכמ"ש בערוך השלחן (סימן רס ס"ו) שיש לרחוץ לאחר חצות שאז ניכר שהוא לכבוד שבת. וכן מבואר בשל"ה (מסכת שבת פרק נר מצוה אות יא). ומשמע שקודם חצות אין זה זמן רחיצה מן המובחר. ולכן מי שרוצה לטבול מוקדם, טוב שירחץ פניו ידיו ורגליו בחמים לאחר זמן מנחה, וכמו שכתב בברכי יוסף (סימן רס סק"ג): ראיתי חסידים ואנשי מעשה דכל ערב שבת היו רוחצים במרחץ ואחר כך טובלים במקוה טהרה, ובערב היו רוחצים פניהם ידיהם ורגליהם בחמין. ע"כ. ואחי הגאון רבי פנחס רו שליט"א בספר "לעשות את השבת" (שם סעיף ו) כתב שמדברי שער הכונות יש להוכיח שכך היה מנהג האר"י ז"ל, שכתב (סדר שבת דרוש א ענין ויהי נועם) שהיה קורא שנים מקרא ואחד תרגום מיד לאחר התפילה, ולאחר הקריאה היה טובל במקוה. ואחר כך (סדר שבת דרוש א ענין קבלת שבת) כתב שהיה קוצץ צפורניו, ורוחץ פניו ידיו ורגליו בחמין, ולובש בגדי שבת. ומשמע שהיה רוחץ פעם אחת בבוקר עם הטבילה, ופעם אחת לקראת שבת.

רבי חיים בן עטר והבעל שם טוב

יב. בשבוע שעבר (ט"ו בתמוז) היתה הילולת רבי חיים בן עטר - "אור החיים" הקדוש. הוא נפטר בשנת תק"ג בדיוק לפני 280 שנה, וזה היה במוצאי שבת פרשת בלק, ליל ט"ו בתמוז, באותה שעה ישב הבעל שם טוב הקדוש במזיבוז, ושמה עדיין לא יצאה השבת, אלא הם היו לפני סעודה שלישית, וכשבאו ליטול ידיים לסעודה אמר הבעש"ט: "כבה נר המערבי!" ולא הבינו את כונתו. אחר כך שאלו אותו התלמידים מה התכוין בדבריו. והוא אמר להם שרבי חיים בן עטר שהוא נר המערבי נפטר היום. שאלו אותו, מאיפה אתה יודע? אמר להם שיש כונה מיוחדת של נטילת ידיים שלא מגלים אותה אלא ל"חד בדרא" - אדם אחד בכל דור. ולמי גילו את זה בדורנו? לרבי חיים בן עטר. ואני מאד רציתי לדעת את הסוד הזה ולא גילו לי. והיום כשבאתי לעשות נטילת ידיים בזמן סעודה שלישית, אני רואה שאני יודע בעצמי את הכוונה הזאת. ואיך זה יכול להיות? אלא הבנתי שהרב אור החיים הקדוש הסתלק לבית עולמו, ואז סוד הכוונה הזאת עבר אלי.

כינוי "הקדוש" לרבנו האור החיים

יג. יש בהיסטוריה בודדים שמכונים בתואר הקדוש, כמו האר"י הקדוש, השל"ה הקדוש, האלשיך הקדוש, ואחריהם מכונה כך

1. והוא היה מאד אוהב את האור החיים הקדוש, ואמר שנשמתו גדולה, ולכן כשנדפס הספר אור החיים זה גרם שהוא התפשט גם בארצות פולין. כך כתב החיד"א בספר שם הגדולים (ספרים מערכת א אות נד).
2. "נר המערבי" זה כינוי לנר האמצעי של המנורה, שהוא היה נר מיוחד משאר הנרות, וכיון שהאור החיים היה מארצות המערב כינוהו כך.

שמי שגורס את הזוהר הקדוש זה מזכך את נשמתו גם אם הוא לא מבין כלום (כמ"ש החיד"א במורה באצבע אות מד, והפלא יועץ במערכת זוהר), כך ממש הגורס בספר אור החיים הקדוש - דינו כגורס בספר הזוהר, ויש לו את המעלה גם אם לא הביין. פלא פלאות!

דובב שפתי ישנים

יח. ומי שלומד בספר של צדיק, אותו צדיק מחזיק לו טובה ושומר עליו, כי ביבמות (דף צו:) אמרו: מאי דכתיב (תהלים סא, ה) אגורה באהלך עולמים, וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים. אלא אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא, רבוננו של עולם, יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעוה"ז, דאמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה, שפתותיו דובבות בקבר. וכתב החיד"א בספר שם הגדולים (ערך מהר"ר משה אלשיך): וראיתי כתוב דבצרות פולין נגלה בהקיץ לחכם אחד שהיה רגיל לומר דרשותיו והצילו מתוך ההפיכה. ע"כ. וכעין זה כתב רבנו חיים פאלאג'י בספר כף החיים (סימן לא אות נה) שנגלה לו בחלום על ספר "אור החיים" לרבנו חיים בן עטר זיע"א, שבזכות שלמד בזה עמד לו האור החיים למגן וצינה. [וראה מה שכתבתי בזה עוד בהקדמתי לספר "מצא חן"].

מעשה מהדור הקודם שהתגלה ה"אור החיים" בהקיץ

יט. וגם בדור הקודם היה מעשה שהתגלה האור החיים בהקיץ והציל את מי שלמד בתורתו. וזה סיפור לא מפורסם, אבל שמעתי אותו מהגרי"ח סופר שליט"א ששמע אותו מהגאון רבי אברהם מונסה זצ"ל⁴ שהוא שמע אותו מבעל המעשה בעצמו. וכך היה המעשה:

כ. בזמן מלחמת העולם הראשונה, היה גר בירושלים יהודי בשם רבי משה סבג ע"ה, מרבני ישיבת 'פורת יוסף'. מי שידוע, באותה תקופה בזמן המלחמה של מלחמת הטורקים, הם גייסו לצבא כל מי שראו, כל אחד, יהיה מי שיהיה, מגיל 14 ועד גיל 60 גייסו אותם בכח לצבא. ולכן בירושלים היו צריכים החכמים והאנשים להסתתר, כדי שלא יקחו אותם. העיר היתה ריקה מחכמים ממש. ויום אחד הצבא הטורקי נכנס ומצא את רבי משה סבג (הנ"ל), ועוד כמה חכמים. לקחו אותם וגייסו אותם בעל כרחם לצבא הטורקי. והצבא הטורקי זה לא היה גהינם - זה היה גהיני גהינם⁵. לאיפה היו הולכים? היו הולכים ברגל מירושלים עד באר שבע, וכל זה מתוך צמאון של מדבר, ומבאר שבע נוסעים ברכבת עד דמשק,

4. היה תלמיד חכם גדול ועצום עם ענוה מיוחדת, בילדותו היינו מתפללים בבית המדרש "שושנים לדוד" בשכונת הבוכרים, ורבי אברהם מונסה היה מתפלל שם מידי שבת בשבתו. ובכל פעם הייתי מתפעל מהמאור פנים והענוה שהיתה לו, ומההתנהגות שלו לכל אדם ואדם ואפילו לילדים קטנים. מקצת מדברי תורתו נדפסו בספרו "פדה את אברהם". נפטר בכ' באלול תשס"ח.

5. אי אפשר לתאר את האכזריות ואת הרוע לב שהיה להם. סיפר הגרי"ח סופר שהיו ממלאים את העין בטבק, והעין הייתה מתנפחת ויוצאת החוצה, כדי שיברחו ויצאו מהגהינם הזה שנקרא צבא טורקי! אדם היה מכניס טבק לתוך עיניו, ומביא את עצמו לסכנת עיוורון לכל חייו, והיה כדאי לו. למה? רק כדי לברוח מהצבא המסוכן ההוא.

"האור החיים הקדוש", וזה מורה על עוצם גדולתו וקדושתו. וכך מעיד עליו מרן החיד"א בספר שם הגדולים (גדולים מערכת ח אות מב): "ואני הצעיר זכיתי והייתי בישיבתו הרמתה, ועיני ראו גדולת תורתו עוקר הרי הרים וקדושתו הפלא ופלא. ולפי דורנו היה לב הרב מבעית בתלמוד והיה כמעין המתגבר וכו', וחיבר חפץ ה', ראשון לציון, אור החיים, פרי תאר, וחכמתו ניכרת מספריו אך זה אחד מעשרה מחכמתו ורוחב לבו וחורפתו הפלא ופלא וחופף עליו כל היום סדר קדושה והבדלה מעניני העוה"ז ורבו עזו נוראותיו".

מסירות נפשו לתורה

יד. ותדעו לכם שרבי חיים בן עטר לא היו לו חיים קלים, בזמנו הגויים היו מציקים שם באכזריות גדולה ובגזרות קשות, עד שכתב במר לבו (אור החיים פרשת צו, ו, ב): "אשרי מי שלא טעם את טעם שיעבוד הישמעאלים". וגם הושיבוהו בבית האסורים בצער גדול³. ולמרות זאת הרב ישב ועסק בתורה בהתמדה מופלאה. ומדברי החיד"א בספר דבש לפי (מערכת ת אות מא) רואים שרבי חיים בן עטר היה כל מוצאי שבת לומד כל הלילה עד הבוקר. (ומובא גם בספר כף החיים למהר"ח פאלאג'י סימן לא אות נד).

תורה שלמדתי באף היא עמדה לי

טו. והתקיים בו מה שאמרו במדרש קהלת (פרשה ג סימן ט): תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי. ומזה נלמד אם הרב עבר יסורים וקשיים אדירים כאלו ובכל זאת הגיע למעלתו, אז לא צריך האדם להבהל ממשכרים וגלים החולפים על ראשו, כי דוקא תורה שאדם לומד מתוך דחק ומסירות היא נחשבת ביותר. ועל זה אמרו באבות דרבי נתן "אחד בצער ממאה שלא בצער", כלומר כשאדם לומד מתוך צער שכרו פי מאה (!) ממי שלומד בלי צער. לכן לפעמים אדם רוצה לבוא לשיעור תורה ויש לו כאב ראש, אז הוא נמנע, אבל אם יתאמץ ויבוא שידע לו ששכרו כפול ומכופל פי מאה.

התפשטות ספר "אור החיים" בכל העולם

טז. בזכות מסירות הנפש הזאת זכה האור החיים הקדוש שספריו התפשטו בכל קצוות תבל, בין אצל הספרדים, והאשכנזים וכל קהילות הקודש, ויש מאות בתי מדרשות שמתקיימים בהם שיעורים בליל ששי וביום ששי בספר אור החיים הקדוש, וברוך ה' שזכינו גם אנחנו כבר למעלה מחמש שנים ללמוד ביחד בספר אור החיים הקדוש במסגרת השיעור. והספר שלו נעשה כמו אחד ממפרשי התורה היסודיים רש"י והרמב"ן ועוד.

מעלת הלימוד גם כשלא מבין, כמו בלימוד הזוהר

יז. עד כדי כך הספר הקדוש הזה נחשב, ששמעתי מהגאון רבי יעקב חיים סופר שליט"א (נר חיים עמוד כה) בשם הקדמונים שכשם

3. כמו שכתב בהקדמת ספרו "אור החיים": והן הקיפני שאור שבעיסתי וחמ"ץ את ארץ מצרים בשכשך מצרים במצר"ם נרדף דלקוני [בת]פיסה (-בית הסוהר) במסירה ועלילה ונגידה (מלקיות) ביד שר צר אכזרי, וכשזה נופל זה קם באין מבטח לרגע מהיי להרגיע, ואני בתוך עמקי ים הצרות תפיסות על עסקי ממון ועל עסקי נפשות, את נפשי הצלתי וכיושב בעולם חדש ישבתי, ולמות מתוך תורה חשבתי ואל אור החיים נתתי לבי ועיני שכלי.

שכבר היה לעולמים... והנה האור החיים הקדוש בפרשת ראה (טו),
ז) דיבר בענין הגאולה וסיים במילים: "משיח ה' - שמו 'חיים'!"

המדפים שלח ידיו בקדשים

כג. והיה איזה מדפים בארצות אשכנז שהדפים את החומש עם פירושו של אור החיים הקדוש, וכשהגיע לפרשת ראה, מחק את השורה הזו: 'משיח ה' שמו חיים', ולא הדפים אותה. ולמה? הוא אמר: איך אדם יכול לכתוב על עצמו 'משיח ה' חיים שמו', זה נראה חלילה גאווה. ולכן שלח יד בקדשים - ומחק את השורה הזו מהספר אור החיים הקדוש.

אמן מאיש "אשר"

כד. כשנודע הדבר לרבי פינחס מקוריץ, קרא לאותו מדפיס, ששמו היה "אשר", ואמר לו: מי הרשה לך להשמיט מהספר אור החיים הקדוש מה שהמחבר כתב? אתה צריך להדפיס אותו ככתבו וכצלמו, מה שכתוב תדפיס! מי התיר לך לעשות פשיעה כזו ולמחוק את השורה הזו? אותו איש ששמו היה 'אשר', התחיל לגמגם: זה גאווה... אמר לו הרב: אתה מדבר על גאווה? ובכן תביא את הספר שלך, את החומש שלך, שהדפסת, ופתח לו בפרשת נשא, והראה לו מה שנאמר בפרשת סוטה (ה, כב): 'ואמרה האשה אמן אמן', כשמשביעים את האשה שהיא לא קלקלה אז כתוב פעמיים אמן אמן, ולמה פעמיים? דרשו רבותינו בסוטה (דף יח.) ומובא ברש"י בחומש (שם): 'אמן' מאיש זה, 'אמן' מאיש אחר. ואילו שם בחומש של אותו מדפיס, מה היה כתוב? 'אמן' מאיש זה, 'אמן' מאיש 'אשר' (במקום 'אחר'). אמר לו הרב: אתה רואה? אתה הדפסת על עצמך מי אתה ומה אתה, חשוד על אשת איש, ובדוק אחריו ומצאו שכך היה...

משיח שבכל דור

כה. ובאמת שמכאן נלמד שבכל דור יש את מי שראוי להיות משיח, ואילו יזכו בני הדור אזי הוא יגאל אותם, ונודע שגם רבנו האריז"ל אמר על עצמו שהיה עת מזומן לגאולה, ויש מעשה גם עם מהרח"ז ועוד גדולים רבים שהיו ראויים אלא שלא זכה אותו הדור. כו. ויהי רצון שזכות רבנו חיים בן עטר תגן עלינו ועל כל ישראל, והש"ת ישלח לנו משיח צדקנו ברחמים, ומלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים.

6. וסימן לדבר: ראשי תיבות משי"ח - מנחם, שילה, ינון, חנינא.

ומשם כבר רבים לא חזרו. ורבי משה לא היה רגיל בהליכה כזו, ובחצי הדרך כבר נהיה תשוש בלי שום טיפת כח, וישב על הרצפה, אמר להם: אני לא יכול, לא יכול ללכת, אתם רוצים להרוג אותי - תהרגו אותי כאן. בא חייל טורקי נתן לו בעיטות באכזריות עצומה, אבל הרב לא מסוגל ללכת, לא יכול. ראו שבאמת הוא לא מתחזה, ולא מחזיק פנים, אלא פשוט תש כוחו והולך למות, אמרו מה אנחנו צריכים אותו? שיישאר פה. והלכו הלאה. והוא נשאר בין שמים וארץ בחצי המדבר לבדו. ויושב כך ובוכה. והיה מתפלל: רבי חיים [בן עטר] איפה אתה? איפה הזכות של אבא שלי? אביו של הרב הזה, רבי משה ע"ה, היה מנהגו כל יום שישי ללכת להר הזיתים, ולגמור כל ספר התהלים על קברו של אור החיים הקדוש, חוק ולא יעבור. ובלילה בערב שבת מדליק נרות שבת, ומדליק נר שמן מיוחד לכבוד רבי חיים בן עטר. לכן היה מתפלל לרבי חיים שיציל אותו בזכות אביו. אמר: כל הזכות של אבא שלי שבוע שבוע, כל משך חייו היה עושה, כל זה הלך לבטלה!?

רבי משה בעל הנס

כא. כך היה יושב בוכה. ומהחום והתשישות נפל והתעלף על הרצפה. עברה שעה-שעתיים, ופתאום מרגיש רבי משה סבג, שמישהו מעיר אותו, דוחף אותו. והוא כבר היה תשוש וחסר כח לחלוטין, ואותו אחד אומר לו: חכם משה, קום! הגענו! אנחנו בדמשק. קום. והוא דוחף אותו, מוליך אותו, והוא חצי מטושטש, חצי ישן, חצי חולה, לא מבין מה מדברים אותו. אומר לו: מי אתה? ענה לו אותו האיש: אני חיים. קום! והושיב אותו שם. אמר לו לרבי משה: אל תדאג, הכל בסדר. אחר כך כשהתעורר והבין מה היה איתו, ומה הציל אותו, אמר: אוי! האור החיים הקדוש בכבודו ובעצמו בא והציל אותי ולא היה לי שכל ולא היה לי הזדמנות לבקש ברכה ממנו! הייתי כולי רדום וכולי עייף מהחום והחלישות הזו. ומאותו זמן בירושלים קראו לו רבי משה בעל הנס. (נר חיים עמוד לג.)

משיח ה' - שמו 'חיים'

כב. נספר עוד מעשה נורא שהיה לפני כמאתיים שנה, ונקדים מה שאמרו במסכת סנהדרין לגבי שמו של המשיח, שבכל ישיבה היו אומרים שהשם של המשיח הוא כשמו של רבם: רבי רבי שילא אמרי (-בישיבה של רבי שילא היו אומרים) שילה שמו. רבי רבי ינאי אמרי ינון שמו. רבי רבי חנינה אמרי חנינה שמו. ויש אומרים מנחם בן חזקיה שמו. וכל אחד מצא פסוק ששמו כשם רבו. ורואים מכאן

להנצחות ע"ג הגליון:
058-764-7844

כתיבת השיעור והקלדה:
הרב יהונתן שמאי 054-859-0021

הגליון יו"ל בחסות
GrafPrint
דפוס דיגיטלי | שלטים | סטודיו לעיצוב
08-9256712
רח' המלאכה 7, א.ת. הצפוני, לוד
www.graf-print.co.il

הגליון יו"ל ע"י
כולל "פלא יועץ"
להנצחת ימי לימוד,
תרומות והוראות קבע:
058-445-6041
לכל עניני הגליון:
r7647844@gmail.com
להזמנת מורנו הרב
להרצאות ושיעורים:
058-764-7844

זמני השיעורים בשבת קודש
שעה 15:30
בית המדרש "ביע אומר"
שדרת בתי הכנסת, לוד
שעה 17:00
בית הכנסת "תפלה למשה"
רחוב המצביאים 5, לוד
לארכיון השיעורים:
03-617-1068 שלוחה 33
להאזנה לשידור חי בקול הלשון *6761

תושבי לוד והסביבה מוזמנים
לשיעור השבועי

מאת
הרב משה יוחאי רז שליט"א
רב בית הנטמ 'תפלה למשה'

בשעה	בית הכנסת	מיד
20:15	'תפלה למשה'	יום ראשון
	המצביאים 3, לוד	

בנושאים הלכתיים אקטואליים
כריכים הכאים בש"ח
הזמנת דברי תורה לשיעורים והרצאות
052-764786